

CYKL: INTERESY NA WSCHODZIE

Białoruś: brama do Unii Celnej tuż za polską granicą

Za niecałe 2500 zł za Bugiem można otworzyć oddział. Będzie on operował na rynku sięgającym po Kamczatkę i Morze Kaspijskie, plasującym się całkiem wysoko w międzynarodowych rankingach

Bartosz Mendyk
Stowarzyszenie
Współpracy
Polska-Wschód

Białoruś jest dość liberalnym rynkiem - w rankingach Do-ing Business zajmuje wysokie 58. miejsce (Polska - 55.). Bank Światowy ocenia dobrze rejestrowanie własności (3. pozycja), przedsiębiorstw (9.) oraz egzekwowanie umów (13.).

Szukając partnerów dla importu lub eksportu warto odwiedzić strony targów:

■ ZAO MinskExpo, <http://www.minskexpo.com/>,

■ V/k Belexpo, <http://www.belexpo.by/>,

■ BellInterExpo UP, <http://www.cci.by/>,

■ V/k Expoforum, <http://www.expoforum.by/>,

■ T&C JSC, <http://www.tibo.by/>,

■ V/k Asunta, <http://www.asunta.by/>.

Jeśli chcemy importować towary z Białorusi, dobrze jest zwrócić się do wydziału promocji handlu Ambasady Białorusi w Warszawie. Jeśli interesuje nas eksport - do Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji w polskiej ambasadzie w Mińsku.

Nie przewidziano żadnych ograniczeń w zakresie ubiegania się o wydanie licencji przez osoby prawne z siedzibą poza granicami. Mają one prawo do zwracania się z wnioskiem o wydanie im licencji, pod warunkiem spełnienia określonych wymogów, na równi z rezydentami Białorusi.

Poszczególne towary przy wprowadzaniu do obrotu na terytorium Białorusi wymagają świadectwa urzędu dozoru przemysłowego

Gos-promnadzor. Wykaz towarów oraz informacja dotycząca procedury otrzymania certyfikatu znajdują się na stronie: <http://gospromnadzor.by/rus/sertifikacia/>.

Kontrakty handlowe

Białoruś pod rygorem nieważności uznaje wyłącznie umowy w formie pisemnej, z koniecznym przystawieniem pieczętki. Reprezentacja osoby prawnej z reguły przysługuje jednej osobie, chyba że inaczej stanowi statut tego podmiotu. Pełnomocnictwo również powinno być udzielone na piśmie i opatrzone pieczętką firmową. Jego termin nie powinien przekroczyć trzech lat, a jeśli nie został określony, to zachowuje ważność jeden rok od dnia wystawienia. Pełnomocnictwo nieopatrzone datą jest nieważne. Wybór

importer nie może dokonać zaliczki.

Różne formy

Działalność gospodarczą na Białorusi można prowadzić w różnych formach.

■ Spółka z udziałem zagranicznym

To osoba prawna, w której kapitale wartość inwestycji zagranicznych wynosi równowartość 20 000 doi., a jej podstawowym celem jest uzyskanie zysków.

Inwestorzy zagraniczni mogą również tworzyć podmioty, w których wartość inwestycji zagranicznych wynosi mniej niż 20 000 doi. oraz których celem podstawowym nie jest uzyskanie zysków. Jednak te podmioty nie są traktowane jako podmioty z udziałem zagranicznym.

■ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Aktem prawnym regulującym - obok kodeksu cywilnego - powołanie spółki z o.o. jest ustawa o spółkach gospodarczych. Kapitał zakładowy dzieli się na udziały o wysokości określonej w dokumentach założycielskich, a wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki i ponoszą ryzyko szkody w związku z jej działalnością jedynie w granicach wartości przysługujących im udziałów. Kapitał zakładowy sze mogą

rozporządzać akcjami bez zgody innych, w spółce zamkniętej zbycie akcji możliwe jest tylko za zgodą innych akcjonariuszy na rzecz określonych osób. Zawiązać spółkę muszą co najmniej dwie osoby. W tym celu zawierają umowę na piśmie, dokumentem założycielskim jest statut. Wysokość minimalnego kapitału zakładowego spółki typu zamkniętego wynosi 3692 zł, spółki typu otwartego - 14 854 zł.

■ Prywatne przedsiębiorstwo unitarne

Występują ponadto osoby prawne, które nie są właścicielami mienia ujętego w ich bilansach. Działają na podstawie statutu zatwierdzonego przez założyciela - jedynego wspólnika przedsiębiorstwa. Właścicielem mienia prywatnego przedsiębiorstwa unitarnego jest osoba fizyczna lub prawna - założyciel przedsiębiorstwa, a przedsiębiorstwu w stosunku do mienia przysługuje prawo do zarządu gospodarczego, tzn. do posiadania, wykorzystania i rozporządzenia w zakresie określonym przez właściciela.

Rejestracja osoby prawnej

Rejestracji podmiotów gospodarczych z udziałem zagranicznym dokonuje komitet wykonawczy obwodu (w Miń-

OPINIA EKSPERTA

PROFESOR VIKTAR GAISENAK
ambasador Białorusi w Polsce

Białoruś ma dobre doświadczenie współpracy z polskim biznesem w wielu branżach. W styczniu-lipcu 2013 roku obrót handlowy osiągnął 1,3 mld dolarów (102 proc. rok do roku). W tym czasie rezydenci polscy zainwestowali w gospodarkę białoruską ponad 100 mln doi. Potencjał współpracy biznesowej jest daleki od wyczerpania. Wspomagając rozwój kontaktów, skupiamy się na głównych aspektach atrakcyjności inwestycyjnej Białorusi. Zaletą jest bezpośredni dostęp do rynku trzech krajów: Białorusi, Rosji i Kazachstanu (Wspólna Przestrzeń Gospodarcza). Korzystne położenie geograficzne, rozwinięty system logistyczny i produkcyjny kraju łączą się z jego członkostwem w stowarzyszeniach integracyjnych - zwłaszcza Unii Celnej i WPG. Firmy, które inwestują na Białorusi, otrzymują zatem dostęp do 170-milionowego rynku. Interesy polskich inwestorów na Białorusi są chronione przez przepisy prawa krajowego i międzynarodowego, w tym przez umowę z 24 kwietnia 1992 r. o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji (Dz.U. z 1993 r. nr 122, poz. 545). Obowiązujący kodeks inwestycyjny zapewnia maksymalnie jasne zasady prowadzenia działalności inwestycyjnej oraz stymuluje napływ kapitału zagranicznego. Preferencyjne warunki dla firm zagranicznych dotyczą również ich planowania podatkowego i optymalizacji działalności. Są to np. preferencje w sześciu wolnych strefach ekonomicznych, a także w High-Tech Parku i w Parku Chińsko-Białoruskim.

Dobrze rozwinięta jest infrastruktura transportowa i logistyczna. Krajowe autostrady stanowią element europejskiego systemu transportowego. Rocznie przez Białoruś przepływa ponad 100 mln ton towarów europejskich, z czego ok. 90 proc. to wymiana między Rosją a Unią Europejską.

Jeśli chcemy importować towary z Białorusi, dobrze jest zwrócić się do wydziału promocji handlu Ambasady Białorusi w Warszawie. Jeśli interesuje nas eksport - do Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji w polskiej ambasadzie w Mińsku.

Inwestor, lokując swój biznes w małych i średnich miastach, może liczyć na przywileje takie jak: 0-proc. podatek dochodowy w ciągu 7 lat, 0-proc. VAT w ciągu 5 lat. Małe firmy mogą liczyć na upust 5 lub 3 proc. podatku plus VAT z ogólnych dochodów.

Licencje w eksporcie i imporcie

Licencjonowaniem objęto 37 rodzajów działalności gospodarczej, które zostały określone w dekrete prezydenta Republiki Białorusi nr 450. Koszt licencji to równowartość 80 euro. Licencje są wydawane na okres od 5 do 10 lat. Licencje eksportowe i importowe wydawane są przez Ministerstwo Handlu.

Wprowadzono obowiązkową certyfikację towarów konsumpcyjnych, robót i usług. Towary i surowce do ich produkcji muszą mieć certyfikat bezpieczeństwa dołączony do każdej partii towarów wwożonych na Białoruś.

Przydatne adresy dla wchodzących na rynek

Polska

Strona <http://minsk.trade.gov.pl> zawiera zapytania ofertowe białoruskich firm, propozycje współpracy (potencjalni dystrybutorzy) w zakresie handlu oraz informacje dotyczące rynku i kancelarii prawnych świadczących w Mińsku pomoc w języku polskim.

Białoruś

Oferty białoruskich przedsiębiorstw:

www.by.all.biz

Katalog „Kompanie, towary, usługi”

www.b-info.by/catalogue/export/

Katalog „Biznes-Eksport” www.export.by - Portal promocji eksportowej

Wydział Promocji Handlu Ambasady Białorusi w Polsce
poland@mfa.gov.by, belemb.tes@tut.by

przysługuje jednej osobie, chyba że inaczej stanowi statut tego podmiotu. Pełnomocnictwo również powinno być udzielone na piśmie i opatrzone pieczęcią firmową. Jego termin nie powinien przekroczyć trzech lat, a jeśli nie został określony, to zachowuje ważność jeden rok od dnia wystawienia. Pełnomocnictwo nieopatrzone datą jest nieważne. Wybór prawa i sądu kraju kontrahenta z Białorusi może być korzystniejszy, sąd miejscowy wyda bowiem wyrok, który bez czynności dodatkowych wolno przekazać komornikowi.

Najważniejsze obowiązki eksporterów to oznaczenie w umowie eksportowej terminu zapłaty (nie dłuższy niż 90 dni od wysyłki towaru lub od dnia wykonania usług) oraz odsprzedaż 30 proc. wpływów walutowych po kursie Narodowego Banku Republiki Białoruś w ciągu 7 dni od wpływu należności na rachunek. Z kolei przy imporcie termin zakończenia operacji zagranicznych wynosi 60 dni, a importer zobowiązany jest w tym czasie zapewnić wóz towaru na terytorium Białorusi. Importer powinien opłacić towar po jego rozliczeniu na Białorusi. W większości przypadków

Aktem prawnym regulującym - obok kodeksu cywilnego - powołanie spółki z o.o. jest ustawa o spółkach gospodarczych. Kapitał zakładowy dzieli się na udziały o wysokości określonej w dokumentach założycielskich, a wspólnicy nie odpowiadają za zobowiązania spółki i ponoszą ryzyko szkody w związku z jej działalnością jedynie w granicach wartości przysługujących im udziałów. Kapitał zakładowy dzieli się na udziały o równej lub nierównej wartości nominalnej, ich wysokość określa się w dokumentach założycielskich. Spółkę zawiązać muszą co najmniej dwie osoby, nie może ona mieć w swoim składzie tylko jednego wspólnika. Przepisy nie określają minimalnej wysokości kapitału zakładowego, precyzują to wspólnicy. W celu zawiązania spółki założyciele zawierają umowę oraz zatwierdzają statut spółki, które są dokumentami założycielskimi.

■ Spółka akcyjna

Kapitał zakładowy spółki akcyjnej dzieli się na akcję o równej wartości nominalnej, a ich właściciele nie odpowiadają za zobowiązania spółki i ponoszą ryzyko szkody w związku z jej działalnością jedynie w granicach wartości przysługujących im akcji. W spółce otwartej akcjonariusz przedsiębiorstwa, a przedsiębiorstwo w stosunku do mienia przysługuje prawo do zarządu gospodarczego, tzn. do posiadania, wykorzystania i

rozporządzenia w zakresie określonym przez właściciela.

Rejestracja osoby prawnej

Rejestracji podmiotów gospodarczych z udziałem zagranicznym dokonuje komitet wykonawczy obwodu (w Mińsku - komitet wykonawczy miasta - ispołkom). Opłata za rejestrację spółki wynosi na Białorusi 178 zł.

Statut sporządza się w formie pisemnej. Wniosek o rejestrację spółki winien być przygotowany według określonego wzoru oraz podpisany przez wszystkich założycieli lub ich pełnomocników. Jeśli założyciele (pełnomocnicy) nie składają swoich podpisów w obecności pracownika urzędu rejestrowego, muszą one być uwierzytelnione notarialnie. Pracownik urzędu rejestrowego, który przyjmuje dokumenty, powinien odcisnąć na statucie pieczęć potwierdzającą dokonanie rejestracji. Data pieczęci na statucie jest datą rejestracji osoby prawnej.

Przedstawicielstwo i oddział

Przedstawicielstwo to jednostka, która mieści się poza siedzibą osoby prawnej, reprezentuje i chroni jej interesy oraz dokonuje w jej imieniu czynności prawnych. Nie ma osobowości prawnej, działa na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez osobę reprezentowaną. Przedstawicielstwo jest zobowiązane do złożenia w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wniosku o rejestrację.

Do wniosku należy załączyć następujące dokumenty: ■ dokumenty założycielskie podmiotu zagranicznego,

poz. 545). Obowiązujący kodeks inwestycyjny zapewnia maksymalnie jasne zasady prowadzenia działalności inwestycyjnej oraz stymuluje napływ kapitału zagranicznego. Preferencyjne warunki dla firm zagranicznych dotyczą również ich planowania podatkowego i optymalizacji działalności. Są to np. preferencje w sześciu wolnych strefach ekonomicznych, a także w High-Tech Parku i w Parku Chińsko-Białoruskim. Dobrze rozwinięta jest infrastruktura transportowa i logistyczna. Krajowe autostrady stanowią element europejskiego systemu transportowego. Rocznie przez Białoruś przepływa ponad 100 mln ton towarów europejskich, z czego ok. 90 proc. to wymiana między Rosją a Unią Europejską

Strony z ważnymi informacjami

- « <http://www.bsca.by/Ru/reestr-akkr-organ/> (wykaz wszystkich akredytowanych organizacji ds. certyfikacji)
■ <http://www.butb.by> (Białoruska Uniwersalna Giełda Towarowa; informacje i wzory dokumentów)
■ <http://www.mintorg.gov.by/> (Ministerstwo Handlu)

Procedura

Przed złożeniem wniosku o rejestrację w organie rejestrowym wspólnicy powinni:

- 1) uzgodnić z organem rejestrowym nazwę spółki,
- 2) ustalić siedzibę spółki,
- 3) podjąć uchwałę o utworzeniu spółki,
- 4) opracować statut,
- 5) pokryć udziały w wysokości określonej prawem lub statutem.

Do wniosku należy załączyć następujące dokumenty:

- 1) dwa egzemplarze statutu oraz jego wersję elektroniczną,
- 2) dla wspólnika polskiego - wyciąg z rejestru sądowego lub kopię paszportu wraz z tłumaczeniem,
- 3) dowód dokonania opłaty skarbowej tytułem rejestracji podmiotu.

wyciąg z rejestru sądowego podmiotu zagranicznego, pełnomocnictwo dla kierownika przedstawicielstwa, regulamin przedstawicielstwa, pełnomocnictwo dla osoby fizycznej reprezentującej na Białorusi podmiot prawa zagranicznego w zakresie otwarcia przedstawicielstwa,

- potwierdzenie uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 2317 zł.

Ustawowy termin rejestracji przedstawicielstwa wynosi 10 dni. Wydane w jej wyniku zaświadczenie stanowi podstawę do uzyskania wiz dla obywateli lub pozwolenia na pracę, założenia rachunków bankowych, tymczasowego wwozu mienia niezbędnego dla funkcjonowania przedstawicielstwa, rejestracji samochodów.